

natomiast wątki medyczne obecne w myśli Kartezjusza. Referentka skupiła się m.in. na psychosomatyce, analizując mechanikę afektów.

Pierwszym wystąpieniem środowym był referat Katarzyny Pękackiej-Falkowskiej z Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu *Toward an "All Encompassing" Reform. Gottfried Wilhelm Leibniz and the Medicine of His Time*. Autorka przeanalizowała wybrane teksty G. W. Leibniza, pokazując związki jego myślenia policyjnego z planowanymi przezeń reformami medycyny i szeroko rozumianego przyrodoznawstwa (gł. badań z obszaru historii naturalnej). Marta Śliwa z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego tłumaczyła, że w kształtowaniu się myśli medycznej i filozoficznej w osiemnastowiecznej Szkocji znaczenie fundamentalne odegrały takie byty organizacyjne, jak nowo powstające kluby i towarzystwa naukowe, skupiające badaczy różnych specjalności. Wpływowi wykształcenia medycznego Locke'a na jego system filozoficzny poświęcił swoje wystąpienie Adam Grzeliński z UMK. Referent dowodził, że empiryizm Locke'a zawdzięczał wiele związkom filozofa z Thomasem Sydenhamem. W ostatnim wystąpieniu czwartkowe Giuseppe Mottaz Karl-Franzens-Universitaet Graz porównał natomiast stanowiska lekarza Christiana G. Sellego i I. Kanta dotyczące empiryzmu i puryzmu, wskazując, że prominentne miejsce w debatach filozoficznych końca XVIII wieku zajmowali medycy.

W czwartek wygłoszono tylko dwa referaty. Werner Euler z Universidade Federal de Santa Catarina (Florianopolis) tłumaczył, co w drugiej połowie XVIII i pierwszej połowie XIX wieku znaczyło, że „lekarz jest artystą”. Referent m.in. przybliżył debatę między I. Kantem a Ch. W. Hufelandem dotyczącą sztuki przedłużania życia. W ostatnim wystąpieniu Mirosław Żelazny z UMK omówił natomiast zagadnienie samobójstwa w pismach Karla Jaspersa. Na spotkanie nie dotarli referenci, którzy mieli opowiadać o bioetyce.

Wszystkim referatom towarzyszyły ożywione dyskusje i liczne pytania. Debaty toczyły się także w kularach oraz podczas wycieczek po Toruniu śladami Soemmeringów i Kopernika. Ponieważ poruszana tematyka okazała się interesująca dla wszystkich uczestników konferencji, jej organizatorzy wyrazili chęć publikacji monografii zbierającej artykuły, które powstaną na podstawie wygłoszonych wystąpień.

Katarzyna Pękacka-Falkowska

**Konferencja Naukowa „Gruźlica – dawne doświadczenia,
obecne osiągnięcia i zagrożenia” w Obrze k/Wolsztyna, 19 maja 2018 r.**

Najbardziej spektakularnymi formami działalności działającego od 1995 r. Stowarzyszenia Naukowego im. Roberta Kocha są konferencje naukowe. Ostatnia, zatytu-

łowana „Gruźlica – dawne doświadczenia, obecne osiągnięcia i zagrożenia”, została zorganizowana 19 maja 2018 r. w Obrze koło Wolsztyna. Obrady rozpoczęły się wykładem pracownika Działu Chorób Układu Oddechowego Instytutu Roberta Kocha w Berlinie, dra Stefana Krögera, który przedstawił wykład przygotowany wspólnie z Nitą Perumal, Bonitą Brodhun, Tanją Charles pt. „German Perspective on TB Prevention and Control in the SDG Era”. Po historycznym wprowadzeniu scharakteryzował metody walki z gruźlicą i jej epidemiologię w Niemczech. Wskazał, że w 2017 r. liczba nowych zachorowań wprawdzie zmalała, ale za to nieco wzrosła u dzieci. W Niemczech prawie wszystkie nowe przypadki gruźlicy są wykrywane u osób urodzonych poza granicami tego kraju. Dr Kröger wykazał, że dla postulowanego przez WHO wyeliminowania gruźlicy mają znaczenie nie tylko badania przesiewowe i szczepienia, ale także swobodny dostęp do usług medycznych wysokiej jakości, optymalne wykorzystanie aparatury diagnostycznej oraz stałe monitorowanie wyników leczenia chorych na gruźlicę, w tym występowania lekooporności prątków. Podkreślił znaczenie międzynarodowych wysiłków zmierzających do wyeliminowania gruźlicy, w tym włączenie tej problematyki do obrad grupy G20, wspieranie międzynarodowego partnerstwa „Stop TB” oraz działań WHO.

Następnie erudycyjny i pełen humanistycznych treści wykład o postępkach w badaniach nad gruźlicą od czasów Roberta Kocha do współczesności przedstawiła prof. dr hab. Zofia Zwolska z Zakładu Mikrobiologii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie. Z kolei o nowych obliczach gruźlicy, a więc o niepokojącym problemie występowania lekoopornych szczepów *Mycobacterium*, mówiła prof. dr hab. Ewa Augustynowicz-Kopeć, kierownik Zakładu Mikrobiologii, Krajowego Referencyjnego Laboratorium Prątka, Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie. Wizję współczesnych zagrożeń gruźlicą złądziło wystąpienie „Epidemiologia gruźlicy w województwie wielkopolskim i system nadzoru” dra Andrzeja Trybusza, dyrektora Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. Pozostałe wykłady miały charakter historyczno-medyczny. I tak, dr Henryk Siciński z Ostrowa Wielkopolskiego przedstawił wyniki swoich badań nad życiem dr hab. Eugenii Piaseckiej-Zeylandowej, a dr Paweł Gruszczyński z Wielkopolskiego Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii imienia Eugenii i Janusza Zeylandów przypomniał losy i działalność naukowo-lekarską prof. Janusza Zeylanda. Duże zainteresowanie wzbudził pięknie ilustrowany wykład dra Marcina Adamczaka o muzealiach dotyczących gruźlicy przechowywanych w Muzeum Roberta Kocha w Wolsztynie. Wszystkie wykłady prowokowały pytania uczestników konferencji. Jej cechą charakterystyczną była żywa dyskusja. W przerwie konferencji otwarta została wystawa grafik komputerowych młodego artysty Dominika Dąbkiewicza z Obornik Wielkopolskich.

Anita Magowska

